

Drago ŽUPARIĆ

KNJIŽNICA VRHBOSANSKE KATOLIČKE TEOLOGIJE*

Sažetak

U članku autor u kratkim crtama informira o Knjižnici Vrhbosanske katoličke teologije. Rad je podijeljen u dva dijela. Prvi dio prikazuje kratki povijesni razvoj knjižnice, koja svoje podrijetlo ima u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji i Sjemeništu u Travniku koji su otvoreni 1882. god. Od 1893. god. u Sarajevu počinje s radom Teologija, koja također ima svoju Knjižnicu, dobro sredenu i katalogiziranu. U drugom dijelu ovoga članka prikazano je današnje stanje knjižnice s posebnim osvrtom na obnovu i dislociranje u nove prostore nakon rata (1992.-1995.). Knjižnica je danas u novom uređenom prostoru, obavljena je revizija knjižne grade, ima dvije opremljene čitaonice za tihi rad, u kojima se nalazi i određeni broj računala. Sljedeća faza je ispunjavanje uvjeta novog informacijskog doba i dovršenje katalogiziranja neobrađene grade.

Iako mi nije cilj detaljnije se osvrnuti na povijesni razvoj Knjižnice Vrhbosanske katoličke teologije, čije početke treba tražiti u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Travniku, ipak smatram važnim najprije iznijeti barem kratki povijesni osvrt na početke Knjižnice.

Povijesni razvoj

Početak, ili bolje rečeno temelje Knjižnice, treba tražiti u slavnoj travničkoj gimnaziji i to prve godine rada u "iznajmljenoj kući", kada je 1882. god. otvorena nadbiskupska gimnazija s malim sjemeništem. Prema nekim izvorima prve školske knjige poslala je Visoka zemaljska vlada iz Sarajeva.¹

* Predavanje održano u okviru programa Dana Teologije na blagdan sv. Luke, zaštitnika Vrhbosanske katoličke teologije, 18. listopada 2005.

¹ Kamil ZABEO, *Travnička spomenica prigodom pedesetgodišnjice Nadbiskupskog sjemeništa i Nadbiskupske velike gimnazije u Travniku (1882-1932)*, Sarajevo 1932., str. 114. Evo kako opisuje događaj oko prve pošiljke knjiga za Sjemenište. "Nijesu to, braće, stare kakve knjige, kako ih često vidimo kod daka, poderane, izlizane, išarane, zamate,

Bilo je to u skladu stare i dobre tradicije Družbe Isusove, koja je u svakoj kući najviše nastojala što bolje opskrbiti crkvu i knjižnicu. Ovo je bilo naročito potrebno u ovakvoj odgojnoj ustanovi, u kojoj se poglavito odgajalo u vjeri i znanosti. Čini se da je Travnik imao i dodatnih razloga za ovakvu potrebu iz razloga što je bio daleko od kulturnih središta, a tada je imao biti svjetionik vjere i prosvjete. Treba napomenuti da se zbog oskudice sredstava to postiglo jedino uz veliku štedljivost i pripomoć dobročinitelja.²

Čini se da je prvi veći fond knjiga za ovu knjižnicu pristigao iz Koruške, točnije iz Svetog Andrije, gdje su na čuvanju bile knjige nekadašnje požeške rezidencije. Tako se novi travnički zavod obogatio novom literaturom. Osim toga, dolazili su sanduci knjiga raznih knjižara, kao npr. jedne iz Pariza i četiri iz Njemačke (Herder, Pustet, Hurter i Wagner). Neka austrijske isusovačke kuće (Sveti Andrija, Linz, Innsbruck) ustupile su svoje duplikate, a isto tako i bosanska vlada. Tako je na koncu prve godine bilo već 1500 svezaka.

God. 1883. javili su se i drugi novi dobrotvori mlade travničke knjižnice, kao npr. Zagreb, Jugoslavenska akademija, Matica hrvatska i Društvo sv. Jeronima koji su obdarili knjižnicu svojim nakladama. Tako je broj svezaka porastao na 5000. Sljedećih godina značajni su darovi grofa Julija Jankovića koji je poslao dva sanduka knjiga i četiri debela omota časopisa. Sve je to bilo popraćeno riječima: "S radošću prihvaćam prigodu, te vam prepuštam cijelu svoju hrvatsku knjižnicu, koju sam malo po malo sakupio. Ima tu i nekoliko vrlo vrijednih djela." Godinu dana zatim otpremio je grof Janković također sanduk latinskih knjiga, obećavši da će i nadalje slati sva nova izdanja Jugoslavenske akademije. Zatim su uslijedili darovi, uglavnom znanstvenih djela, velike bečke knjižare (Braumüller), te je 1907. god. o proslavi 25. godišnjice, sjemenište imalo oko 25.000 svezaka u knjižnici, kako piše isusovac o. Kamilo Zabeo u svojem izvještaju o pedeset godina nadbiskupskog sjemeništa i gimnazije (1882.-1932.).

Osim teologije, hagiografije i askeze u knjižnici su obilno zastupana sva područja gimnazijskih predmeta, naročito domaća literatura i povijest. Kad su prošla najgora ratna i poratna vremena, gdje je prva briga bila prehrana, knjižnici se mogla posvećivati doličnija pozornost, te se knjižni fond upotpunjavao mnogim modernim djelima i časopisima.

---

zane, zapackane, u neakvim otrcanim koricama, koje jedva još na okupu drže iskidane listove - ne, to su sve nove novcate, čvrsto ukoričene knjige, koje još mirišu po boji tiskare i po kelju knjigovežnice. Tako su čiste i lijepe, da ih se djeca jedva usuduju uzeti u ruke."

² Usp. *isto*, str. 129.

Uz tzv. Veliku knjižnicu u Zavodu bilo je još nekoliko manjih. Tako su profesori imali još svoje dvije priručne knjižnice, a u sjemeništu je svaka divizija imala svoju knjižnicu, a jednu i vanjski daci.³ Uspoređujući knjižni fond s drugim klasičnim gimnazijama toga vremena na ovim prostorima, možemo zaključiti da je knjižnica uživala osobit ugled. Za ilustraciju uzimamo podatke iz 1930. god.⁴

- Knjižnica Franjevačke klasične gimnazije u Visokom posjedovala je: profesorska knjižnica 8050 svezaka i učenička 1402 sveska.
- U Travniku iste godine profesorska knjižnica imala je 28.770 svezaka i dačka 4820 svezaka.
- Biskupska gimnazija u Ljubljani je brojala 7677 djela (profesorska knjižnica), a dačka 4984 sveska.

Službeni podaci školskog izvještaja uoči Drugog svjetskog rata (1940.) svjedoče da je Knjižnica u Travniku posjedovala 30.031 svezak i dačka 5396 svezaka.⁵ Prema nekim izvorima, knjižnica travničke gimnazije bila je otvorena i čitateljima sa strane, i to besplatno,⁶ pa je na taj način mogla vršiti značajan kulturni utjecaj na širu sredinu.

Za vrijeme ratnih godina Drugog svjetskog rata, stanje u sjemeništu je manje poznato. Zapisnik o sekvestraciji⁷ Nadbiskupske gimnazije u Travniku na osnovu naloga Sreskog suda u Travniku (br. 491/46, od 30. 9. 1946. koji je završen s potpisima izvršitelja 17. 1. 1947.) spominje da je prestala s radom i škola i sjemenište, a također je oduzeta i sva imovina sa Zavodom. Oduzeto je oko 50.000 knjiga iz svih knjižnica i raznesene na različite strane, a poznata je i činjenica da je najveći i najvredniji dio profesorske knjižnice dodijeljen Filozofskom fakultetu u Sarajevu, a 80-ih godina prošloga stoljeća dio knjiga je vraćen Knjižnici Vrhbosanske katoličke teologije. Mnoge knjige i zbirke iz travničke gimnazije završile su u Zavičajnom muzeju grada Travnika.

Znatan dio knjižne građe raznesen je širom bivše države, a knjige sa žigom ove knjižnice nerijetko su postale fondom raznih privatnih i državnih knjižnica. Žalosna je činjenica što su neke knjige bačene u rijeku Lašvu, a prema kazivanju očevidaca velik broj knjiga je spaljen. U svemu tome utješna je ipak činjenica što je barem mali dio knjižnog fonda sačuvan i dodijeljen knjižnici Vrhbosanske bogoslovije u Sarajevu.⁸

³ Isto.

⁴ Usp. I. ĆORUŠA, *Knjižnica vrhbosanske bogoslovije*, u: *Vrhbosanska katolička bogoslovija 1890-1990.*, Studia vrhbosensia - 5, VVTŠ, Sarajevo-Bol 1993., str. 350 sl.

⁵ *Izvještaj za školsku godinu 1939/40.*, str. 15.

⁶ L. HADŽIOSMANOVIĆ, *Biblioteke u Bosni i Hercegovini 1878-1918*, Sarajevo 1980., str. 121.

⁷ *Zapisnik o sekvestraciji Nadbiskupske gimnazije u Travniku*, u: AVKB - god. 1946.

⁸ Usp. I. ĆORUŠA, *nav. čl.*, str. 351-352.

Malo sjemenište u Travniku pripremalo je svećeničke kandidate za teološki studij koji se nastavljao na bogosloviji u Sarajevu. Dakle, te dvije institucije bile su na neki način povezane i obadvije su se brinule oko duhovnog i intelektualnog rasta kandidata. Naime, Vrhbosanska katolička teologija u Sarajevu, najstarija visokoškolska ustanova u Bosni i Hercegovini prema suvremenim kriterijima, osnovana je 1890. god. Ono što nas zanima u ovoj temi jest dakako knjižnica, koja je od osnutka Teologije posjedovala bogatu zbirku. Tako se npr. među vijestima u *Vrhbosni* br. 4/1892. nalazi i podatak o rasporedu prostorija u bogosloviji, gdje se između ostalog kaže: "U istočnom dijelu zgrade za učitelje bit će osim soba za stanovanje, knjižnica, soba za odmor i blagovaonica."⁹

Od 1894. god. spominju se prvi darovi knjiga i časopisa domaćih i stranih izdavača: Zemaljskog muzeja, Jugoslavenske akademije, univerzitetske knjižnice iz Beča, a od 1895. god. i *Školski vjesnik*. Bilo je tu i drugih donatora u novcu, kao npr. Zemaljske vlade.

U periodu između dva svjetska rata uvećan je broj knjiga u nastavničkoj biblioteci, te se prema oskudnoj arhivskoj građi može zaključiti da je krajem ovog perioda knjižnica mogla imati oko 13.000 svezaka knjiga te oko 400 naslova strane i oko 200 naslova domaće periodike, među kojima veći broj kompleta starijih godišta bosansko-hercegovačkih izdanja.¹⁰ Knjižnica je bila "brojno uvećana, dobro sredena, katalogizirana i popisana",¹¹ opskrbljena uglavnom literaturom za potrebe nastavnog programa, grupirana prema skupinama kao što su: biblijska arheologija, hebrejski jezik, fundamentalna teologija, filozofija, govornišтво, hermeneutika, specijalna dogmatika, povijest Crkve, moralna teologija, nauka o rubrikama brevijara i misala, arapski jezik, sirska-kaldejski jezik, moralna teologija, kanonsko pravo, pedagogija, katehetika, liturgika, pastoral, patrologija i dr.¹²

Studenti su se služili knjižnicom Bogoslovskog zbora *Stadler*, osnovanog 1895. god. Naime, već 1910. god. osnovali su "društvenu knjižnicu s manjim brojem svezaka i oko 20 naslova raznih časopisa, a u periodu između dva svjetska rata posjedovao je bogatu, sredenu i aktivnu zbornu knjižnicu".¹³ Postojala je i posebna *Bibliotheca Antiquariatus* u koju su bili pohranjeni „duplikati i starija izdanja knjiga koje nisu katalogizirane u redovnoj Biblioteci“.¹⁴

⁹ *Vrhbosna*, 4 /1892., str. 72.

¹⁰ Lj. BAŠOVIĆ, *Biblioteke teoloških škola u Biblioteke i bibliotekarstvo u BiH 1918-1945.*, Sarajevo 1986., str. 328.

¹¹ Đ. PEJANOVIĆ, *Historija biblioteka u Bosni i Hercegovini od početka do danas*, Sarajevo 1960, str. 40, 69-70.

¹² Lj. BAŠOVIĆ, *nav. dj.*, str. 328.

¹³ *Isto.*

¹⁴ *Isto.*

Na raspolaganju je bila i knjižnica Vrhbosanskog kaptola, vrijedne zbirke knjiga, uglavnom ostavštine nadbiskupa Stadlera i Šarića, te kanonika Jeglića, Hadrovića, Bezića, Jagatića, Koščaka, Čedomila Čekade i drugih.¹⁵ I u ovom razdoblju knjižnica je neprestano, na različite načine popunjavana. Ravnateljstvo sjemeništa najčešće se obraćalo za pomoć Nadbiskupu, a knjige su pristizale i od darovatelja.

Prema iskazima nekih svjedoka, profesora na Teologiji, zanimljivo je spomenuti podatak da je Knjižnica naročito obogaćena između 1941.-1945. kada su bili povoljni uvjeti za kupovanje izvana, a uz to poznata je eksplozija kulture u Hrvatskoj. No, i sama uprava Bogoslovije bila je sklona nabavljanju knjiga. S obzirom na količinu i vrijednost knjiga u knjižnicama kojima su se služili profesori i studenti Vrhbosanske katoličke bogoslovije u vrijeme do završetka Drugoga svjetskog rata, treba spomenuti činjenicu da su zadovoljavale tadašnje potrebe znanstvenog rada i filozofsko-teološke formacije svećeničkih kandidata.

Od 1945. do 1969. god. Bogoslovija u Sarajevu bila je primorana obustaviti svoj rad. Za Crkvu u ovim krajevima nastala su mnogobrojna i teška iskušenja, a bio je usporen i dotok knjiga u knjižnice. Tiskarska djelatnost nije bila baš zastupljena kao i znanstvena istraživanja. U to vrijeme pojavljivali su se samo rijetki znanstveni časopisi, i nešto od propovjedničke literature.

God. 1969. Bogoslovija je ponovno otpočela s radom i vodili su je isusovci sve do 1972. kad su upravu prepustili dijecezanskom kleru. Od tada razdijeljena je knjižnica na sjemenišnu i na isusovačku. Kriterij raspodjele bio je žig na knjigama *Sjemenišna biblioteka* i *Societatis Jesu*. Naravno, ono što je bilo vlasništvo otaca isusovaca, to je i predano njima, dok su u knjižnici ostale samo knjige i časopisi sa sjemenišnim žigom. Po odlasku isusovaca, upravu Bogoslovije preuzima dijecezanski kler. Ubrzo je od profesorske i studentske formirana jedinstvena knjižnica.

Vrijedne ostavštine knjiga pokojnog nadbiskupa Marka Alaupovića i pokojnih profesora i svećenika Vrhbosanske nadbiskupije također su pripale knjižnici. Spomenimo barem neka imena pokojnih svećenika: dr. Rudolfa Römera, dr. Krunoslava Draganovima, Alojzija Budžinskog, Mije Thona, kanonika Petra Vidovića, biskupa Tomislava Jablanovića, Josipa Vasiline, Mate Bičvića, Ivana Rajića i drugih. Već prije spomenuti podatak jednog vrijednog dijela knjiga od 1945. god. koji je otuđen iz knjižnice Nadbiskupskog sjemeništa i Gimnazije u Travniku, sada je vraćen Knjižnici od strane Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

¹⁵ Mr. Slavka Matijanić, časna sestra, radila je 80-ih godina na sredivanju knjižnog fonda biblioteke i uključivala je u njega navedene ostavštine.

Od 1980. do 1992. god. u Knjižnici je radila s. Slavka Matijanić ASC, magistar bibliotekarstva i informacijskih znanosti, te od 1984. god. i s. Anuncijata Voloder, profesorica i ing. kemije. Ovdje ne mogu ne spomenuti također rad pokojnog profesora. mr. Ivana Ćoruše koji je 1988. god. bio imenovan i službu knjižničara Vrhbosanske katoličke teologije obavljao sve do svoje smrti.

Osim brojnih i vrijednih pojedinačnih djela, knjižnica je obogaćena potpunim nizom djela crkvenih otaca u izdanju J. Mignea, a potom i kolekcijom Akata općih crkvenih sabora u izdanju Mansija. Ujedno je preko dobročinitelja nabavljeno ili popunjeno i nekoliko vrlo vrijednih enciklopedijskih teoloških izdanja i kolekcija akata Drugog vatikanskog sabora.

Obnova i dislociranje u nove prostore

Prije nego navedem teškoće u radu Knjižnice (nedostupnost građe, skućenost prostora itd.), u Knjižnici poslije odlaska (1992.) stručne osobe mr. s. Slavke Matijanić,¹⁶ nije angažirana za rad stručna osoba. To je za period od 10 godina stvorilo brojne teškoće i propuste. Zbog nedostupnosti građe (uređenje novih prostora za knjižnicu, čekanje opreme, dislociranje velikog broja primjeraka neobrađene knjižne građe) nije bilo moguće odmah pristupiti ozbiljnijem radu stručne obrade i smještaja. No, i u tom periodu knjižnica je bila otvorena za korisnike, tj. profesore i studente VKT, kao i određeni broj korisnika studenata i profesora drugih fakulteta.

U okviru stručnog uređenja knjižnice počela je obrada novih knjiga i periodičnih publikacija. Istovremeno, uz tekuće poslove, počela je i intenzivna priprema građe za *reviziju*, kako knjiga tako i periodičnih publikacija. U arhivi nismo našli podatak da je rađena revizija knjižne građe. Stoga smo odlučili izvršiti reviziju kompletne građe prije dislociranja u nove prostore knjižnice, što je i zahtjev zakonske obveze struke.

Što je urađeno? U ljetnom periodu 2004. god. izvršena je revizija dijela građe knjiga (oko 33.000 primjeraka), a u srpnju 2005. izvršena je revizija periodičnih publikacija (oko 13.000 svezaka). Time je građa bila potpuno spremna za dislociranje u nove prostore Knjižnice. Napominjemo da je revizija dijela građe (periodične publikacije) Knjižnice rađena u novim prostorima.

Ranije smo već napomenuli da je kompletna obrađena knjižna građa dislocirana u prizemlje istočnog krila zgrade Vrhbosanske katoličke bogo-

¹⁶ Dopis od 18. 4. 1980. (br. 36/80) za s. Slavku Matijanić, magistra bibliotekarstva i informacijskih znanosti.

slovije. Kompletan prostor nove knjižnice ureden je i prilagođen kriterijima moderne suvremene knjižnice, što podrazumijeva prvenstveno slobodan pristup knjizi.

Da bismo to postigli, izvršena je montaža suvremene opreme na dva nivoa. Tako smo u sva četiri depoa dobili prostor u prizemlju i na katu, što nam je omogućilo smjestiti kompletnu dislociranu građu. Važno je napomenuti da je sva gađa u novim prostorima knjižnice kataloški obrađena i u informaciji za korisnike.

Topografski građa je podijeljena na domaćim i inozemnim jezicima, a tako i informacija u abecednom katalogu. Za lakši pristup građi u svim prostorima (depo I. do IV.) izradene su zbirne tabele topografskih signatura. Također su i oznake topografskog smještaja postavljene i na pojedinačnim policama.

Čitaonica I. Ovdje je smještena građa referentne zbirke (enciklopedije, leksikoni, rječnici, priručnici, atlasi, glosari i dr.), kao i tekuća periodika, domaći i inozemni naslovi (82 naslova) a na posebnom prostoru je izložena građa novih izdanja knjiga. Čitaonica ima sedam mjesta za tihi rad.

Čitaonica II. predstavlja prostor u kome se također nalazi veći dio priručnika referentne zbirke za potrebe korisnika, izdanja VKT (serija *Studia Vrhbosnensia*, *Priručnici*, *Biblioteka Radovi* i *Dokumenti*), kao i povremena izdanja listova župa Bosne i Hercegovine. Čitaonica je opremljena računalom za pretraživanje u budućem radu.

U radnoj prostoriji djelatnika knjižnice smještena su dva kataloška ormarića za abecedni katalog i stručni katalog. Knjižnica posjeduje dvije vrste kataloga: autorski (abecedni) i stručni po sustavu Univerzalne decimalne klasifikacije (UDK). Radni prostor je suvremeno opremljen za budući suvremeni pristup informacijama o građi u knjižnici. Ovi prostori su i elektronski zaštićeni video nadzorom.

Knjižnica prima 82 tekuća naslova. Godišnje se povezuje oko 50 kompletiranih godišta naslova domaćih i inozemnih periodičnih publikacija. Ostali naslovi su bolje dostupni neuvezani. Građa u knjižnici obnavlja se kupovinom, razmjenom i darovanjem profesora i ostalih suradnika pa i korisnika knjižnice. Veći broj građe primamo od institucija, kao npr. što smo u prošloj godini dobili na poklon iz Klagenfurta oko 200 knjiga, od čega je 85 primjeraka iz naklade *Bibliothek der Kirchenväter*. Također smo dobili 72 primjerka knjiga od *Katoličke biblijske federacije* iz Klosterneuburga (Austrija), a radi se o biblijskim komentarima SZ i NZ. Veliki broj građe darovala je knjižnici Matica hrvatska. Ovakvih i pojedinačnih darova iz inozemstva bilo je u proteklom periodu mnogo. Upravo je to i način koji je doprinio da knjižna građa ove knjižnice ima veliku vrijednost.

Prilikom dislociranja izdvojili smo veliki broj primjeraka knjiga na povez, a time i uspješno zaštitili taj dio građe. Veliki broj naslova periodičnih publikacija knjižnica prima razmjenom za časopis *Vrhbosnensia*, koji izdaje Vrhbosanska katolička teologija, kao i ostala izdanja.

U knjižnici postoji dio neobrađene građe. Ozbiljniji rad u knjižnici prekinut je u dužem periodu i posljednjim ratnim stradanjima. Time se formirao veći broj primjeraka neobrađene građe, pa je neophodno izvršiti intenzivnije pripreme za obradu tog djela građe. Sljedeća faza je, po našem mišljenju, ispunjavanje uvjeta *novog informacijskog doba*. To podrazumijeva ulaganje u bibliotečko-informacijski sustav (BIS), moderan, suvremen, prihvatljiv za profil Knjižnice Vrhbosanske katoličke teologije.

Smještaj građe u novim prostorima Knjižnice VKT stručno je formatni. Ukupan fond građe knjižnice je topografski u prostoru smješten i raspoređen na sljedeći način:

Depo I - prizemlje:

1. F - Filozofija
2. F' - Filozofija (inozemni jezici)
3. F' V - Filozofija (inozemni jezici)
4. Ps - Psihologija
5. Ps' - Psihologija (inozemni jezici)
6. T - Teologija
7. T' - Teologija (inozemni jezici)
8. T' V - Teologija (inozemni jezici)
9. To' - Ecclesiae orientalis
10. B - Sveto Pismo - Biblija
11. B' - Sveto Pismo - Biblija (inozemni jezici)
12. Of - Oficiji, Brevijari
13. B(E)- BIBL. LEKSIKONI I KONKORDANCE

Depo I - kat

14. Pov I - POVIJEST
15. Pov II - POVIJEST
16. Pov III - POVIJEST
17. Pov IV - POVIJEST
18. Pov V - POVIJEST
19. Pr - PRIRODNE NAUKE
20. Z - ZEMLJOPIS
21. U - UMJETNOST

- 22. U V - UMJETNOST
- 23. J - JEZIK
- 24. Ž - ŽIVOTOPISI
- 25. Knj - KNJŽEVNOST

Depo II - prizemlje

- 26. Bk - BIBLIJSKI KOMENTARI
- 27. Bk' - BIBLIJSKI KOMENTARI (inozemni jezici)
- 28. Bk' V - BIBLIJSKI KOMENTARI (inozemni jezici)
- 29. D - DOGMATIKA
- 30. D' - DOGMATIKA (inozemni jezici)
- 31. D' V - DOGMATIKA (inozemni jezici)
- 32. P - PATROLOGIJA
- 33. P' - PATROLOGIJA (inozemni jezici)
- 34. Mar - MARIOLOGIJA
- 35. Sep - SEPARATI
- 36. Bibl - BIBLIOGRAFIJA

Depo II - kat

- 37. Vbs - VRHBOSNENSIA
- 38. Rtl I-IV - RAZNA TEOLOŠKA LITERATURA
- 39. Rtl' I-VII - RAZNA TEOLOŠKA LITERATURA (inozemni jezici)
- 40. Rtl' folio - RAZNA TEOLOŠKA LITERATURA (inozemni jezici)
- 41. BELETRISTIKA

Depo III - prizemlje

- 42. M - MORALNA TEOLOGIJA
- 43. M' - MORALNA TEOLOGIJA (inozemni jezici)
- 44. Pt - PASTORALNA TEOLOGIJA
- 45. Pt' - PASTORALNA TEOLOGIJA (inozemni jezici)
- 46. Ap - APOLOGETIKA
- 47. C - dokumenti
- 48. C' - dokumenti (inozemni jezici)
- 49. Chr - KRISTOLOGIJA
- 50. Cp - CRKVENA POVIJEST
- 51. Cp V - CRKVENA POVIJEST
- 52. Cp' - CRKVENA POVIJEST (inozemni jezici)
- 53. Cp' V - CRKVENA POVIJEST (inozemni jezici)
- 54. NR - NEKRŠĆANSKE RELIGIJE

Depo III - kat

- 55. Jus - CRKVENA PRAVO
- 56. Jus' - CRKVENA PRAVO (inozemni jezici)
- 57. Ped - PEDAGOGIJA
- 58. R - RARITETI
- 59. Asc - ASCETIKA
- 60. Asc' - ASCETIKA (inozemni jezici)
- 61. Asc' I - ASCETIKA (inozemni jezici)
- 62. L - LITURGIKA
- 63. L' - LITURGIKA (inozemni jezici)
- 64. Sek - SEKTE
- 65. H - HOMILETIKA
- 66. H' - HOMILETIKA (inozemni jezici)
- 67. Mis - MISIOLOGIJA
- 68. K - KATEHETIKA
- 69. K' - KATEHETIKA (inozemni jezici)
- 70. Š - ŠEMATIZMI
- 71. At - ATEIZAM
- 72. DR - DIPLOMSKE RADNJE
- 73. Dok - DOKTORATI

Depo IV - prizemlje

- 74. S - SERIJE
- 75. TEKUĆI NASLOVI
  - PERIODIKA - domaća
  - PERIODIKA - inozemna

Depo IV - kat

- 76. Periodične publikacije čije je izlaženje zaključeno i/ili knjižnica ne prima ove naslove.
  - PERIODIKA - domaća
  - PERIODIKA - inozemna

Signature topografskog smještaja kompletne grade formulirane su i uspostavljene na početku obrade grade u ovoj knjižnici (prije 25 godina). Pažljivija analiza popisa signatura topografskog smještaja grade upućuje na oblasti - stručnost grade, što znači UDK (Univerzalna decimalna klasifikacija) 0 - Nauka i znanje uopće do 9 - Povijest.

Sve ostale promjene u radu Knjižnice VKT bit će definirane u Pravilniku o radu Knjižnice. To podrazumijeva: definiranje korisnika knjiž-

nice unutar kuće, vanjske suradnike, radno vrijeme u knjižnici a posebno u čitaonici, broj zaposlenih djelatnika, građa koja se može iznositi van prostora knjižnice i dr.

Ovo je prilika kojom želimo zahvaliti Republici Hrvatskoj (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa) koja je svojom donacijom dala svoj značajan doprinos i omogućila uređenje prostora za smještaj vrijedne knjižne građe Knjižnice VKT.

* * *

U ovom izlaganju smatrali smo nepotrebnim opisivati detaljniji povijesni razvoj Knjižnice¹⁷ Vrhbosanske katoličke teologije. Cilj nam je bio izložiti stanje i rad knjižnice danas, posebno u periodu priprema građe za dislociranje u nove prostore knjižnice.

Od ožujka 2002. u knjižnici je angažirana gospoda Sunčica Cerić, profesorica u zvanju višeg knjižničara - bibliotekara. Dekretom Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog¹⁸ imenovan je ravnateljem Knjižnice mr. Drago Župarić, kojemu je povjerena zadaća da u koordinaciji s upravom Bogoslovije, dekanom Teologije i Vrhbosanskim ordinarijatom radi na uređenju i vodenju Knjižnice kako bi njezino blago što više i lakše mogli koristiti studenti i profesori, a kada se stvore uvjeti, i svi drugi koji budu zainteresirani.

U ovom izlaganju iznesene su, po našem mišljenju, najznačajnije informacije o dostupnosti građe knjižnice do dislociranja u nove prostore. Tu su također Informacije o novim prostorima u knjižnici danas: dvije čitaonice, radna prostorija za djelatnika knjižnice, depo I, II, III i IV, prizemlje i kat. Izložili smo i važne podatke o novoj građi u knjižnici kao i zaštitu te građe. Iznijeli smo također podatke o načinu i smještaju građe.

Da ove informacije o knjižnici budu potpune, smatramo potrebnim reći i nešto o tekućim poslovima. To znači da su se uza sve poslove koji su do sada urađeni (misli se na uređenje novih prostora za knjižnicu, dislociranje velikog broja primjeraka građe) obavljali redovito tekući poslovi. Spomenimo samo one najvažnije; knjižnica je svaki dan bila dostupna korisnicima, svakodnevno se vršila obrada nove građe, dnevna evidencija prispjelih primjeraka tekuće periodike - domaće i inozemne (82 naslova), ispravke nakon revizije knjiga i periodičnih publikacija (poluobrađena građa, duple signature, neobrađena građa), rad s korisnicima s posebnim odobrenjem itd. Knjižnica je i danas dostupna korisnicima 5 sati dnevno (9 - 14 sati).

¹⁷ Opširniji povijesni razvoj opisao je mr. Ivan Čoruša u navedenom članku.

¹⁸ Dekret br. 519/2003. od 15. travnja 2003.

Ovom prilikom neophodno je napomenuti da je veliki broj vrijedne knjižne građe (knjige i periodične publikacije) u prostoru Vrhbosanske katoličke bogoslovije sačuvan. Koristimo priliku i želimo odati priznanje i zahvalu svima koji su u ovoj kući sudjelovali na bilo koji način u zaštiti knjižne građe, posebno u vrijeme ratnih stradanja opkoljenog Sarajeva od 1992. do 1995. god.

THE LIBRARY OF VRHBOSNA CATHOLIC SCHOOL OF THEOLOGY

Summary

This is a conference paper presented by the author on the Day of Vrhbosna Catholic School of Theology in Sarajevo, October 18, 2005 depicting a short history and present situation of the Library of that Catholic theological institution. This library took its origin from Diocesan Minor Seminary and High school in Travnik which were opened in 1882. The new building of Major Seminary and its School of Theology were opened in Sarajevo in 1893 for education of candidates to priesthood in dioceses of Banjaluka, Mostar and Sarajevo. In the Seminary also theological library was gradually collected and cataloged. Since 1996 lay persons, both girls and boys, have been admitted as full time students and in view of making the library more accessible to general public, new rooms within the Major seminary building have been adapted and equipped for the library. Two reading rooms with computers have been placed at disposal of visitors, all books rearranged, the catalogues revised. Next phase will be computerization of all the material and bring to conclusion the new cataloging of remaining books.

(Translated by Mato Zovkić)